

مشهد ظرفیت تولید آثار فاخر سینمایی را دارد

گفت و گو با لیلی عاج، کارگردان فیلم «سرهنگ ثریا»، در حاشیه رویداد «روایت شهر» در مشهد

مریم قاسمی

گفت و گوی روز

لیلی عاج سال ۱۳۹۸ با نمایش «کمیتۀ نان» پدیده تئاتر ایران خوانده شد. او در آن تئاتر زندگی کارگری را به نمایش گذاشت. این کارگردان پس از اکران فیلم های کوتاهش، فیلم سینمایی «سرهنگ ثریا» را ساخت که بسیار مورد توجه قرار گرفت. ماجرای فیلم «سرهنگ ثریا، از زاویه ای متفاوت به حضور سازمان مجاهدین خلق (منافقین) در پادگان اشرف می پردازد و محصول سازمان هنری رسانه ای اوج است. ژاله صامتی با این اثر جایزه بهترین بازیگر زن را گرفت و لیلی عاج از هیئت داوران هفدهمین جشنواره بین المللی مقاومت جایزه ویژه دریافت کرد. با لیلی عاج که این روز ها مهمان رویداد «روایت شهر، در مشهد است، درباره «سرهنگ ثریا» گفت وگو کرده ایم.

با توجه به محتوای خاص «سرهنگ ثریا»، آیا اولین

فیلمتان، اثری سفارشی است یا خودتان به سراغ آن رفتید؟

من به جز نمایشنامه «مکتب حاج قاسم» هیچ کار سفارشی دیگری انجام نداده بودم. «مکتب حاج قاسم» موضوع کلی داشت. درباره «سرهنگ ثریا» من هیچ سفارشی از جایی نداشتم. قرار بود درباره تاریخ فرهنگ معاصر نمایشنامه ای بنویسم. عکسی دیدم از مادرائی که پشت در اردوگاه اشرف منتظر بچه هایشان بودند و می خواستند آن ها را ببینند. همین عکس برایم جذاب بود و انگیزه ای شد که درباره این موضوع تحقیق کنم و ابتدا نمایشنامه را نوشتم و چاپ شد. بعد از این مرحله، نسخه سینمایی آن نوشته شد.

چه شد که با سازمان سینمایی اوج به توافق رسیدید و این خط داستانی را شروع کردید؟

من همیشه مدیون سازمان سینمایی اوج هستم. من به دنبال سرمایه گذار می گشتم و سازمان فرهنگی و هنری

هیچ کدام برتری بردیگری ندارند. تئاتر به دلیل ارتباط زنده ای که با مخاطب می گیرد، جذابیت خاصی دارد و باعث ایجاد هیجان و شور می شود.

کمی بیشتر درباره تجربه «سرهنگ ثریا» بگویید. مواجهه تان با هنرمندان و انتقاد های مطرح شده چگونه بوده است؟

در «سرهنگ ثریا» شانس این را داشتم که با هنرمندان با کیفیتی در پشت و جلو دوربین کار کنم. از عملکردم درباره بازیگران و عوامل دیگر بسیار راضی هستم، اما از عملکردم درباره فیلم نامه راضی نیستم. فکر می کنم در این زمینه قوی تر و با تأمل بیشتری باید کار کنم، اما به حراال تجربه اول است و نباید عجله کرد. گام بعدی باید پیچ و تاب های دراماتیک بیشتری داشته باشد و باید به عنوان دانسته های فردی در این زمینه چیزی به دست آورد. به ویژه در موضوع فیلم نامه که بیشتر روی آن تمرکز می کنند و معتقدم گام بعدی باید گام ملموس تر باشد.

کارگاه انتقال تجربه لیلی عاج از مجموعه برنامه های رویداد «شهر بانو» در مشهد برگزار شد

منطق روایی رویدادهای سینمایی را می توان تغییر داد

فکرش را می کنید می بینند، زیرا سینمایی را کار می کنید که حقیقی است. پیشنهاد من این است که این موضوع را در ساختار حل کنید، یعنی منطق روایی رویدادها را تغییر دهید. عاج ادامه داد: برخی رویدادها خطی هستند، مثل جرم، دستگیری، دادگاه و قصاص. اما زمانی که شما این روند را تغییر می دهید، کار عجیبی شکل نگرفته، فقط روایت از انتها تعریف شده است.

یکی از کارهای ساده جابه جاکردن نقطه شروع و پایان داستان است. این کارگردان گفت: فیلم ساز نمی تواند چیزی خلاف واقعیت به داستان زندگی افراد اضافه کند، اما می تواند چیدمان آن را به قدری خلاقانه تغییر دهد تا گفتنی تر و شنیدنی تر باشد. فیلم ساز در تخیلش

هنری به نام روایتگری

وی روایتگری را یک هنر دانست و ابراز کرد: شما باید بدانید کجا اطلاعات بدهید و کجا ندهید و در ارائه آن نیز تعادل بین خساست و دست و دل بازی را رعایت کنید. این هنرمند یادآور شد: همه چیزهایی که از آن صحبت می کنم، محفوظات است و تان را انجام ندهیم، دیکته

گزارشی از برگزاری کارگاه انتقال تجربه «عکاسی در جهان معاصر» با حضور پویان طباطبایی

احترام به انسان مهم ترین ویژگی عکاسی در جهان امروز است

زاویه دید عکاسی در جهان معاصر به گفت وگو پی برداریم. اکنون در فضای هنری کشور فرسودگی دیده می شود و همین که بتوانیم از دل این کارگاه ها افرادی توانمند را پرورش دهیم و امید را در دل نسل جوانی که تازه به این عرصه پا گذاشته است، زنده کنیم، بسیار خوب است. این عکاس همچنین درباره ظرفیت های عکاسی در شهر مشهد توضیح داد: مشهد یک شهر گردشگری است و باتوجه به اینکه خراسان جزو استان های مرزی محسوب می شود، تبادل فرهنگی در این شهر بسیار زیاد است. همچنین از لحاظ زیستی و جغرافیایی فضاهای بسیار خوبی برای عکاسی در این شهر موجود است و همه ظرفیت های عکاسی در حوزه انسان و مسائل اجتماعی را دارد.

مشهد قطب دوم عکاسی کشور است در ادامه، حمید سبحانی، پژوهشگر، عکاس، استاد دانشگاه و مسئول برگزاری این کارگاه آموزشی، گفت: اولین پاییز امسال و با همکاری سایر دوستان توانستیم خانه عکس را با هدف توسعه فعالیت های هنری در فرهنگ سرای جهاد دانشگاهی مشهد راه اندازی کنیم. این کارگاه آموزشی که با حضور استاد پویان طباطبایی برگزار شد، سومین رویداد فرهنگی فعالان «خانه عکس» بود. وی ادامه داد: هدف ما در این مجموعه این است که تا آخر سال چند کارگاه دیگری با محوریت نقد عکاسی و انتقال تجربه با حضور استادان برجسته در این حرفه برگزار کنیم تا افراد جوانی که تازه وارد این حرفه شده اند، بتوانند از تجربیات استادانی که چندین سال مسیر را طی کرده اند، استفاده کنند. این پژوهشگر با اشاره به اهمیت شهر مشهد در حرفه عکاسی بیان کرد: مشهد همیشه صاحب عکاسان بسیار خوبی بوده است و از طرفی، به دلیل داشتن ظرفیت های خوب برای تولید هنر، این شهر به عنوان قطب دوم عکاسی در کشور مطرح است. باید بتوانیم از داشتن این ظرفیت ها برای توسعه فعالیت های هنری استفاده کنیم.

عکس: بهمن حسن پورانی/اشرار

این عکاس در ادامه مطرح کرد: در هر جای این جهان محدودیت برای عکاسی وجود دارد. اما در بعضی کشورها محدودیت ها کمتر و در بعضی دیگر این محدودیت ها بیشتر است. مثلا در ایران به دلیل اوضاع اجتماعی و فرهنگی، مردم از اینکه تصویرشان دیده شود، می ترسند و از لحاظ سنتی نیز بسیاری از خانواده ها دوست ندارند از زنان و دخترانشان عکس گرفته شود. با وجود همه این محدودیت ها، در ایران فضاهای بصری بسیار زیاد است و می توان فضاهایی را تولید کرد که زبان جهانی دارند.

وضع زیستی در مشهد، مهم ترین ظرفیت برای عکاسی طباطبایی درباره برگزاری چنین کارگاه های آموزشی گفت: عکاسی هنری به روز است و به همین دلیل نیز باید آگاهی در این حرفه توسعه پیدا کند. هرچه دانش و مهارت فرد در این زمینه افزایش یابد، قطعاً در زاویه دید او نیز تأثیرگذار خواهد بود. هر فردی که در این حرفه مشغول است، نباید هیچ وقت آموزش را متوقف کند.

وی با اشاره به محتوای این کارگاه گفت: هدف این است که در این کارگاه آموزشی سه ساعته بتوانیم دانش و مهارت علاقه مندان را افزایش دهیم و همچنین درباره تجربیات و

اصول و بر مبنای دنیای امروز نیست و بیشتر معلم ها بر طبق همان چارچوب های قدیمی که در ایران مرسوم است، تدریس می کنند و از طرفی، علاقه مندان به این حرفه بسیار تحت تأثیر تصاویر برنده ها هستند، درحالی که روش ها و شیوه های عکاسی در دنیای امروز به شدت در حال تغییر است. وی تصریح کرد: یکی از پدیده های که امروزه با آن روبه رو هستیم، شهروند خبرنگاری است که این موضوع باتوجه به پیشرفت دروسایل ارتباطی شکل گرفته است و شاید اتفاق بسیار خوبی باشد. اما از طرفی آسیب هایی را به حرفه عکاسی وارد می کند، چرا که عکاسی و ثبت تصویر در دنیای امروز تحت تأثیر قانون مشخصی است و افرادی که همین طوری دوربین به دست می گیرند و رویدادها را ثبت می کنند، از این قواعد مطلع نیستند و به همین دلیل ضربه هایی را به حرفه عکاسی می زنند. طباطبایی با اشاره به قواعد عکاسی در دنیای امروز گفت: احترام به انسان یکی از قانون های مهم عکاسی در جهان معاصر است و هر فردی که قصد عکاسی از فضاهای بحرانی همچون جنگ، زلزله، سیل و... را دارد، باید از این موضوع آگاه باشد و بداند که چطور از این فضاها عکاسی کند تا هم احترام انسان را حفظ شود و هم در مخاطب تأثیر نگذارد.

توضیح داد: دنیای معاصر ما همواره دگربر بحران های اجتماعی و سیاسی بسیاری است و این موضوع می تواند برای یک عکاس مهم باشد تا مردم جهان را از طریق تصویر متوجه این وقایع کند. بدون شک هنر تصویر چون واقعیت را نشان می دهد، می تواند بر ذهنیت مخاطب تأثیر زیادی بگذارد و من با همین هدف در دوران بهار عربی انقلاب مردم مصر و لیبی را ثبت کردم. این عکاس با اشاره به عکاسی از بحران های اجتماعی ایران افزود: یکی از کارهای مهمم در زمینه بحران در ایران، سیل چهار سال پیش شهرستان اق قلاي استان گلستان بود. من بیست روز از شمال کشور تا خوزستان برای عکاسی از وضعیت سیل در این مسیر بودم و علاوه بر این، با همکاری «بنیاد پلیس» پروژه بزرگی را در دوران کرونا با محوریت طبقه متوسط جامعه ایران انجام دادم. در کنار این فعالیت ها، پروژه های شخصی دیگری را با موضوعات مختلف از بحران های اجتماعی ایران به ثبت رسانده ام.

دوران نگاه مدرن به عکاسی کمتر است طباطبایی در ادامه و درباره شیوه های عکاسی در کشور ایران، بیان کرد: آموزش های عکاسی در ایران براساس

نگار طاهونچی

گزارش خبری

کارگاه انتقال تجربه «عکاسی در جهان معاصر» با حضور پویان طباطبایی، عکاس برجسته ایرانی، در فرهنگ سرای جهاد دانشگاهی مشهد برگزار شد.

طباطبایی بیش از بیست سال سابقه کار در حرفه عکاسی دارد و بیشتر مردم ایران و هنرمندان او را با عکس هایی می شناسند که در دوران بهار عربی از کشورهای مصر و لیبی ثبت کرده و به همین دلیل نیز موفق به دریافت جوایز ملی و بین المللی بسیاری شده است. وی در کشورهایی از جمله آمریکا، کانادا، ایران و هند تحصیلات متفاوتی در زمینه عکاسی، مستند و تصویر متحرک داشته است. علاوه بر این نیز مدیریت آژانس بین المللی را با نام عکاسی با ایده های نو در کشور کانادا برعهده دارد. طباطبایی در این نشست، درباره عکاسی از دریچه جهان معاصر برای مخاطبان و هنرمندان مشهودی گفت.

عکاسی در حوزه بحران، انسان و جنگ

پویان طباطبایی با بیان اینکه من از نسلی هستم که جنگ در ایران را تجربه کرده ام، گفت: من از سال ۱۳۷۶ در حرفه عکاسی مشغول به کار هستم و در حوزه عکاسی در بحران به ویژه جنگ، تغییرات اقلیمی و مسائلی که زندگی انسان را در بر می گیرد، به صورت تخصصی کار کرده ام. وی ادامه داد: در همین دوران مادرم در مناطق جنگی پرستار بود. همیشه ذهنیتی به این موضوع داشته ام. همچنان آثار جنگ در کشور مان باقی است. یکی از دلایلی که باعث شده به سمت عکاسی در حوزه بحران بروم، داشتن همین ذهنیت بود که به صورت ناخود آگاه من را به این سمت می کشاند و البته همیشه مسائل انسان دوستی و بشردوستانه نیز برایم مهم بوده است و دوست دارم این موضوعات را از طریق هنر عکاسی به مردم جهان نشان دهم.

طباطبایی همچنین درباره عکاسی در دوران بهار عربی

شهر

شنبه ۱۳ شهریور ماه ۱۳۹۸ شماره ۴۱۳۰

۱۳

SHAHRAHNEWS.IR